

Даниял кітабы — Жүз оныншы нөмір

Римнің үштік одағы: Аян кітабындағы кернейлердің пайғамбарлық маңызын ашып көрсету

Jeff Pippenger

2024-03-01

Аян кітабының тоғызыншы тарауындағы бірінші және екінші қасіреттердің Исламы Римнің үстіне түсірілген сотты бейнеледі. Уильям Миллер кернейлерді Римнің үстіне түсірілген «ерекше соттар» деп атаған еді, бірақ Миллер дүниені Армагеддонға бастап баратын үштік одақ ретіндегі Қазіргі Римді көре алмады. Урия Смит кернейлер Құдайдың Римге шығарған сотын білдіретінін, ал бесінші және алтыншы кернейлердің (бірінші және екінші Қасіреттердің) католик шіркеуіне қарсы соттар болғанын таныды.

«Осы кернейдің түсіндірмесі үшін біз тағы да Кит мырзаның жазбаларына жүгінеміз. Бұл жазушы былай деп шынайы айтады: “Аян кітабының қандай да бір өзге бөлігіне қарағанда, бесінші және алтыншы кернейлерді, немесе бірінші және екінші қасіреттерді сарациндер мен түріктерге телу жөнінде түсіндірушілер арасында мұншалықты біркелкі келісім жоқтың қасы. Бұл соншалықты айқын болғандықтан, оны қате түсіну мүмкін емес деуге болады. Олардың әрқайсысын белгілеуге бір-екі аят қана арналудың орнына, Аян кітабының тоғызыншы тарауы тұтастай, тең екі бөлікке бөлініп, екеуінің де сипаттамасымен қамтылған.»

«Рим империясы қалай жаулап алу арқылы көтерілсе, солай жаулап алу арқылы құлдырады; бірақ сарациндер мен түріктер жалған діннің жолдан тайған шіркеуге қарсы қамшыға айналуына себеп болған құралдар еді; сондықтан бұрынғылар сияқты тек бесінші және алтыншы кернейлер деп қана аталмай, олар қасіреттер деп аталады». Uriah Smith, Daniel and Revelation, 495.

Миллер мен Смит кернейлердің Римге қарсы Құдайдың үкімі екендігіне қатысты танымаған нәрсе — сол үкімдердің күнге табынуды күштеп енгізу арқылы жүзеге асырылғаны еді. 321 жылы Константин жексенбілікке қатысты алғашқы заңды қабылдады, ал тоғыз жылдан кейін астананы Рим қаласынан Константинополь қаласына көшірді; осылайша Рим империясының ыдырау үдерісін бастады. Даниял кітабының он бірінші тарауында пұтқа табынушы Рим «бір уақыт» бойы үстемдікпен билеуге тиіс еді; бұл б.з.д. 31 жылғы Ақций шайқасынан бастап, Константин патшалықты Батыс пен Шығысқа бөлген 330 жылға дейінгі үш жүз алпыс жылды білдіретін.

Ол аймақтың ең шұрайлы жерлеріне де бейбіт түрде кіріп, әкелері де, әкелерінің әкелері де істемегенді істейді; ол олардың арасына олжаны, тоналған дүниені және байлықты үлестіреді; тіпті белгілі бір уақытқа дейін бекіністерге қарсы өз айлаарын да алдын ала жобалайды. Даниял 11:24.

Сол үш жүз алпыс жыл бойы Рим империясы іс жүзінде жеңілмес еді, бірақ астана Шығысқа көшірілген соң, осыншалық алып империяны билеп-төстеу енді мүмкін болмай қалды. Константин патшалықты үш ұлының арасына бөліп беру арқылы билікті сақтап қалуға тырысты, бірақ бұл бұрынғы империяның ыдырауын одан әрі үдете түсті.

Папалық билік 538 жылы жердің тағына отырған кезде, Орлеанның үшінші кеңесінде жексенбі заңын қабылдады. Осылайша, 606 жылы Мұхаммед өзінің пайғамбарлық қызметін бастады және тарихшылар «діннен тайған шіркеудің жазасы» деп сипаттайтын нәрсеге айналуға тиіс кернейді рәміздік түрде бейнеледі. 606 жылы Мұхаммедтің қызметінен басталған бірінші және екінші қасіреттердің тарихы жетінші керней тартылған 1844 жылғы 22 қазанда аяқталды.

Екінші қасірет өтіп кетті; міне, үшінші қасірет тез келіп жетеді. Жетінші періште керней тартты; сонда көкте зор дауыстар шығып: «Бұл дүниенің патшалықтары Иеміздің және Оның Мәсіхінің патшалықтарына айналды; әрі Ол мәңгілік мәңгі патшалық етеді»,— деді. Аян 11:14, 15.

Алғашқы екі Қасіреттің тарихы барысында Шығыс Римнің астанасы Константинополь 1453 жылы жаулап алынды, ал батыстағы папалық Римге 1798 жылы оның өлімші жарасы салынды. «Сенімнен тайған шіркеудің жазалаушы қамшысы» азаматтық Римді де, діни Римді де құлатқан еді. Қазіргі Римнің үш жақты одағы Америка Құрама Штаттарында жуықта қабылданатын жексенбілік заң арқылы жүзеге асады.

«Америка Құрама Штаттарының протестанттары руханиятшылдықтың қолын ұстау үшін арадағы шыңыраудың арғы жағына қарай қол созуда алдыңғы қатарда болады; олар Рим билігімен қол алысу үшін тұңғықтың үстінен асып жетеді; әрі осы үш жақты одақтың ықпалы астында бұл ел ар-ождан құқықтарын таптай отырып, Римнің ізімен жүретін болады». Ұлы тартыс, 588.

Сол уақытта үшінші Қасіреттің Исламы жексенбілік ғибадатты күштеп енгізгені үшін Қазіргі Римге қарсы Құдайдың үкімін, Ол мұны пұтқа табынушы Риммен және папалық Риммен істегеніндей, жүзеге асыратын болады. Пұтқа табынушы Римге қарсы Ол батыс Римнің астанасындағы римдік билікті 476 жылға қарай аяқтау үшін алғашқы төрт кернейді қолданды, өйткені 476 жылдан кейін қаланың бірде-бір билеушісі римдік тектен болған жоқ. 1453 жылға қарай Исламның бесінші кернейі шығыс Римдегі римдік билікті тоқтатты. 1798 жылға қарай Еуропа халықтарының бұрынғы он бөлікті бөлінісі үстінен папалық билік Исламның алтыншы кернейінің тарихында тоқтатылды. Римнің азаматтық патшалығының, батыста да, шығыста да, сондай-ақ Римнің діни патшалығының күйреуі күнге табынатын пұтқа табынушылықты күштеп енгізуден кейін жүзеге асты.

«Америка Құрама Штаттарының халқы артықшылыққа ие болған халық болды; бірақ олар діни бостандықты шектеп, протестантизмнен бас тартып, папалыққа қолдау көрсеткен кезде, олардың кінәсінің өлшемі толады, әрі “ұлттық діннен безу” көктегі кітаптарға тіркеледі. Осы діннен безудің нәтижесі ұлттық күйреу болады.» Review and Herald, May 2, 1893.

Пайғамбарлықтың үш мәрте қолданылуы пайғамбарлықтың соңғы орындалуының сипатын алғашқы екі орындалудың сипаттамалары негізінде айқындайды. 2001 жылғы 11 қыркүйекте үшінші Қасірет тарихқа енді. Ол бастапқыда 1844 жылғы 22 қазанда келген еді, өйткені үшінші Қасірет — жетінші керней, ал сол керней сол уақытта тартыла бастады. Бірақ ежелгі Израилдегі сияқты, қазіргі Израил де бүлікті таңдап, істі аяқтаудың орнына шөл далада қаңғыру кезеңін туғызды. Сондықтан үшінші періштенің мөрлеу уақыты кейінге шегерілді, сөйтіп ол 2001 жылғы 11 қыркүйекте қайтадан басталды.

«Қырық жыл бойы сенімсіздік, күңкіл және бүлік ежелгі Израилді Қанахан жерінен тыс қалдырды. Дәл сол күнәлар қазіргі Израилдің көктегі Қанаханға кіруін кідіртіп келді. Екі жағдайда да кінә Құдайдың уәделерінде болған жоқ. Бізді осы күнә мен қайғы-қасіретке толы дүниеде соншама жылдар бойы ұстап тұрған нәрсе — Жаратқан Иенің халқымыз деп мойындайтындар арасындағы сенімсіздік, дүниешілдік, бағышталмаушылық және алауыздық». *Selected Messages, 2-кітап, 69.*

Құдай өзгермейді, әрі Ол қолжетімді нұрға қарай соттайды. Қазіргі Израилдің қолында ежелгі Израилге қарағанда көбірек нұр болды, әрі бізге: «сол бір күнәлар қазіргі Израилдің көктегі Қанаханға кіруін кешіктірді» деп хабарланған. Егер қазіргі Израил ежелгі Израил жауапты болған нұрға ғана жауапты етілген болса, соның өзі жеткілікті болар еді, бірақ олардың нұры көбірек болды. Сондықтан, егер «сол бір күнәлар» «ежелгі Израилдің» «қырық жыл» бойы шөл далада қаңғып жүруіне себеп болса, онда қазіргі Израил де 1863 жылғы бүлікте «шөл далаға» қуылған болып қана қоймай, сол жерде өлуге дәл сондай анық түрде тағайындалған еді. Олардың «күнәлары» үшінші періштенің ісін осы уақытқа дейін кешіктіріп келді.

«Періште былай деді: “Үшінші періште оларды көктегі қамба үшін бауларға буып, яки мөрлеп жатыр.”» Бұл шағын топ қасіреттен қажығандай көрінді, бейнебір олар ауыр сынақтар мен тартыстардан өтіп шыққандай еді. Сондай-ақ күн бұлттың ар жағынан жаңа ғана көтеріліп, олардың жүздеріне нұрын төккендей болып көрінді; соның әсерінен олар жеңістері таяп қалғандай, салтанатты кейіпте көрінді». *Early Writings, 88.*

Ежелгі Израилді шөл далада қаза табуы үшін қуғынға ұшыратқан сол күнәлар 1844 жылғы 22 қазанда келген үшінші періштенің ісін кешеуілдетті.

«Иса ең қасиетті орынның есігін ашқаннан кейін, сенбілік нұры көрінді, әрі Құдай халқы ежелде Израил ұрпақтары сыналғандай сыналды, яғни олар Құдайдың заңын сақтай ма, жоқ па — соны көру үшін. Мен үшінші періштенің жоғарыны нұсқап, үміті үзілгендерге көктегі киелі үйдің ең қасиетті орнына апарар жолды көрсетіп тұрғанын көрдім. Олар сеніммен ең қасиетті орынға кірген кезде, Исаны табады, ал үміт пен қуаныш қайтадан жаңғырып шыға келеді. Мен олардың Иса Мәсіхтің екінші рет келуі туралы жариялаудан бастап, 1844 жылғы уақыттың өтуіне дейінгі өз тәжірибелерін шолып, өткенге көз тастап тұрғандарын көрдім. Олар өздерінің үміт үзілуінің түсіндірілгенін көреді, әрі қуаныш пен сенімділік оларды қайтадан жандандырады. Үшінші періште өткенді, қазіргіні және болашақты нұрландырып қойды, сондықтан олар Құдайдың шынында да Өзінің тылсым қамқор басшылығымен оларды жетелегенін біледі». *Early*

Үшінші періште — мөр басушы періште, және ол 1844 жылдың 22 қазанында келді, бірақ оның ісі ежелгі Израилдің шөл далада қырылуына себеп болған сол күнәлардың кесірінен кідірілді. 1863 жылғы бүлік туғызған кідіріс үшінші періштенің ісінің кідірілуі болды, сондықтан мөр басу ісі жүз жылдан астам уақыт бойы тежеліп, кешіктірілді.

«[Руларды санау 32:6–15, дәйексөз келтірілген.] Тәңір Ие — қызғаншақ Құдай, дегенмен Ол осы ұрпақтағы Өз халқының күнәлары мен заңсыздықтарына ұзақ уақыт шыдайды. Егер Құдай халқы Оның кеңесімен жүргенде, Құдайдың ісі ілгерілеген болар еді, әрі ақиқат хабарлары бүкіл жер жүзі бетінде тұратын барлық халықтарға жеткізілген болар еді. Егер Құдай халқы Оған сеніп, Оның сөзін орындаушылар болғанда, егер олар Оның өсиеттерін сақтағанда, онда періште көкте ұшып келіп, жерге соғуы үшін желдерді босатуға тиісті төрт періштеге: “Құдайдың қызметшілерін маңдайларына мөрлеп болғанымша, жерге соқпасын деп, төрт желді ұстап тұрындар, ұстап тұрындар”, — деп жалбарынған хабармен келмес еді. Бірақ халық ежелгі Израил сияқты мойынсұнбайтын, шүкірсіз, қасиетсіз болғандықтан, барлығы соңғы мейірім хабарын зор дауыспен жарияланған күйінде естуі үшін уақыт созылып отыр. Иеміздің ісіне кедергі келтірілді, мөр басу уақыты кешіктірілді. Көптеген адамдар ақиқатты естіген жоқ. Бірақ Жаратқан Ие оларға естіп, тәубеге келуге мүмкіндік береді, және Құдайдың ұлы ісі алға басады». Manuscript Releases, volume 15, 292.

2001 жылғы 11 қыркүйекте үшінші періште қайтадан келді, әрі 1863 жылғы бүліктен бері кідіріліп келген мөрлеу уақыты қайтадан басталды. Бұл үшінші Қасіреттің Исламының келуі еді, ол сондай-ақ мөрлеу уақытының басталуын белгілейтін жетінші керней. Мөрлеу уақыты 1844 жылғы 22 қазанда, жетінші керней үні естіле бастаған кезде, үшінші періштенің келуімен басталған болатын, бірақ сол кернейге кедергі жасалып, оның үні кідірілді.

Мен теңіз үстінде және жер үстінде тұрғанын көрген періште қолын көкке көтерді, әрі мәңгілік мәңгі өмір сүретін, көкті және ондағы нәрселерді, жерді және ондағы нәрселерді, теңізді және ондағы нәрселерді жаратқанның атымен ант етіп: енді уақыт болмайды деді; бірақ жетінші періштенің үні шығатын күндерде, ол керней тарта бастағанда, Құдайдың құпиясы Өзінің қызметшілері — пайғамбарларға жариялағанындай, аяқталады. Аян 10:5–7.

Жетінші періштенің «дауысы» — Нью-Йорк қаласының зәулім ғимараттары құлатылған кезде төмен түскен Аян кітабының он сегізінші тарауындағы періштенің дауысы.

Осыдан кейін мен көктен түсіп келе жатқан, зор билікке ие басқа бір періштені көрдім; және жер оның даңқынан нұрланды. Ол қатты дауыспен құдіретті түрде айқайлап былай деді: Ұлы Бабыл құлады, құлады, әрі жындардың мекені, әрбір арам рухтың ордасы және әрбір арам әрі жиркенішті құстың қапасы болды. Өйткені барлық халықтар оның азғындығының қаһар шарабынан ішті, жердің патшалары онымен азғындық жасады, ал жердің саудагерлері оның сән-салтанатының молдығы арқылы байып кетті. Аян 18:1–3.

Төмен түсетін құдіретті періштенің «үні» періштелерге жолындағы өлім мен қирауды ала келу үшін босанып шығуға ұмтылған «ашулы ат» ретінде бейнеленген төрт желді ұстап тұруды бұйырады.

«Құдайдың періштелері Оның әмірін орындайды, Құдайдың қызметшілері маңдайларына мөрленгенге дейін, желдер жерге де, теңізге де, ешбір ағашқа да соқпасын деп, жердің желдерін тежеп ұстап тұр. Құдіретті періште шығыстан (немесе күн шығатын жақтан) көтеріліп келе жатқан күйде көрінеді. Періштелердің осы ең құдіреттісінің қолында тірі Құдайдың, яки өмір бере алатын жалғыз Тұлғаның мөрі бар; Ол маңдайларға өшпестікке, мәңгілік өмірге кімге ие болу берілетінін білдіретін таңбаны немесе жазуды түсіре алады. Төрт періштеге осы іс атқарылғанға дейін төрт желді тежеп тұруды және оларды босатуға бұйрық бергенше солай ұстауды әмір етуге билігі болған — осы ең жоғарғы періштенің даусы еді». Testimonies to Ministers, 445.

Төрт періштеге желдерді ұстап тұруды бұйыратын періште — Аян кітабының он сегізінші тарауындағы жерді Өзінің даңқымен нұрландыратын періште, ал оның «қатты дауысы» — жетінші періштенің дауысы.

«Аян 7-тарауда біздің ой жүгіртуіміз, жұбанышымыз және жігерленуіміз үшін қандай ғажайып бейне берілген! Төрт періште жер бетінде бір істі атқаруға бұйырылған. Бірақ Өзін төлем ретінде бере отырып, дүниені сатып алған Біреудің таңдаулы аз ғана адамдары бар. Олар кімдер? Олар — Құдайдың барлық өсиеттерін сақтап, Исаға тән сенімге ие болғандар.

«Жоханның назары өзге бір көрініске аударылды: “Мен шығыстан көтеріліп келе жатқан, тірі Құдайдың мөрі бар басқа бір періштені көрдім” (Аян 7:2). Бұл кім? Бұл — Келісімнің Періштесі. Ол күншығыстан келеді. Ол — Жоғарыдан туған Таң Шапағы. Ол — дүниенің Жарығы. “Онда өмір болды, ал өмір адамдардың жарығы еді” (Жохан 1:4). Бұл — Ишая сипаттайтын Тұлға: “Біз үшін Бала туды, бізге Ұл берілді; билік Оның иығында болады; Оның есімі Таңғажайып, Кеңесші, Құдіретті Құдай, Мәңгілік Әке, Тыныштық Әміршісі деп аталады” (Ишая 9:6). Ол көктегі періштелер жасақтарынан үстемдігі бар Біреу ретінде, жер мен теңізге зиян келтіруге рұқсат берілгендерге айқайлап былай деді: “Құдайымыздың қызметшілерін маңдайларына мөр басып белгілеп болғанша, жерге де, теңізге де, ағаштарға да зиян келтірмеңдер” (Аян 7:2, 3).»

«Міне, осында Құдайлық пен адамдық біріктірілген. Төрт періштеге Оның шақыруын алғанға дейін төрт желді тежеп ұстау бұйрығы берілген. Бүкіл тарауды оқыңыз. “Зиян келтірмеңдер” деген үн Қалпына келтіруші, Құтқарушы тарапынан айтылады.

«Сот пен қаһар белгілі бір іс атқарылып біткенге дейін тек аз ғана уақытқа тежелуге тиіс еді. Ескерту мен рақымның соңғы хабары — осы хабар — өз ісін атқаруда ақшаны өзімшілдікпен сүюдің, жайлылықты өзімшілдікпен сүюдің және орындалуға тиіс істі орындауға адамның жарамсыздығының салдарынан кідірілді. Өзінің даңқымен жерді нұрландыруға тиіс періште көктен түскен нұр жарқырай алатын адами құралдарды күтіп келді; сонда олар, оның қасиетті, салтанатты маңыздылығына сай, дүниенің тағдырын шешуге тиіс хабарды жеткізу үшін бірлесе әрекет етеді». Manuscript Releases, volume 15,

Мәсіх болып табылатын үшінші періште — сондай-ақ 1844 жылғы 22 қазанда келген мөрлеуші періште; бірақ Құдай халқының мойынсұнбаушылығы салдарынан оның жүз қырық төрт мыңды мөрлеу ісі 2001 жылғы 11 қыркүйекке дейін кідірітілді. Сонда үшінші Қасіреттің Исламы Нью-Йорктің зәулім ғимараттарын құлатты да, мөрлеу үдерісі басталды. Сол сәтте ұлттар «ашуланды, бірақ тежеліп тұрды». Аян кітабының он сегізінші тарауындағы алғашқы дауыс — Құдай халқы мөрленіп жатқанда, төрт періштеге ұстап тұруды бұйыратын дауыс.

Иса әрдайым ақырын бастауымен бейнелейді, әрі 1993 жылғы 26 ақпанда үшінші Қасіреттің исламы Дүниежүзілік сауда орталығының Солтүстік мұнарасының жерасты автотұрағында жүк көлігіне орнатылған бомбаны жарды. Жарылыс ғимаратқа елеулі зиян келтіріп, алты адамның өліміне және мыңнан астам адамның жарақаттануына себеп болды. Шабуыл мұнараларды құлатпағанымен, ол АҚШ жеріндегі елеулі террорлық әрекет болды және 2001 жылғы 11 қыркүйектегі оқиғалардың алдын ала нышаны болды.

Мөр басу уақыты 2001 жылғы 11 қыркүйекте басталды, бірақ оған бұдан сегіз жыл бұрын берілген алдын ала ескерту кірді. 2023 жылғы 7 қазандағы Израильге жасалған исламдық шабуыл — мөр басу уақытының аяқталуының алдын ала ескертуі. Үшінші Қасіреттің пайғамбарлық сипаттары алғашқы екі Қасіреттің пайғамбарлық сипаттарымен белгіленіп қойылды. Аян кітабының тоғызыншы тарауының бастапқы аяттарында жүз қырық төрт мыңға мөр басылуы бейнеленген.

Біз бұл мәселені келесі мақалада қарастырамыз.

«Егер осындай көріністер алда болатын болса, айыпты дүниеге осындай сұмдық үкімдер келетін болса, онда Құдай халқы үшін баспана қайда болмақ? Қаһар басылғанша олар қалай қорғалады? Жохан табиғат күштерінің — жер сілкінісінің, дауылдың және саяси тартыстың — төрт періште тарапынан ұсталып тұрғанын көреді. Бұл желдер Құдай оларды жіберуге сөз бергенге дейін бақылауда тұрады. Міне, Құдай қауымының қауіпсіздігі осында. Құдайдың періштелері Оның әмірін орындай отырып, Құдай қызметшілерінің маңдайларына мөр басылғанға дейін, жел жерге де, теңізге де, ешбір ағашқа да соқпасын деп, жердің желдерін тежеп тұр. Құдіретті періштенің шығыстан (немесе күншығыстан) көтеріліп келе жатқаны көрінеді. Періштелердің ең құдіреттісінің қолында тірі Құдайдың мөрі, яғни өмірді бере алатын жалғыз Өзінікі, маңдайларға мәңгілік өмір, өлместік сыйланатындарға арналған белгі мен жазуды түсіре алатын Тұлғаның мөрі бар. Төрт желді осы іс атқарылғанға дейін тежеп ұстауды бұйыруға билігі болған дауыс — осы ең жоғарғы періштенің даусы еді; сондай-ақ оларды босатуға шақыруды да беретін сол еді.»

«Дүниені, тәнді және шайтанды жеңетіндер тірі Құдайдың мөрін қабылдайтын ілтипатқа ие болғандар болады. Қолдары таза емес, жүректері пәк емес адамдарда тірі Құдайдың мөрі болмайды. Күнәні ойластырып, оны жүзеге асырып жүргендер жанай өтіледі. Ұлы бейнелік Күнәні өтеу күнінде Құдайдың алдында өкініп, өз күнәларын мойындап тұрғандардың орнын иеленіп жатқандар ғана Құдайдың қорғауына лайық деп танылып,

белгіленетін болады. Өз Құтқарушысының көрінуін таңнан да бетер ынтамен әрі аңсап күтіп, соған қарап, сергек қадағалап жүргендердің есімдері мөрленгендердің қатарына қосылады. Жандарына ақиқат нұры түгел жарқырап тұрған бола тұра, өздері жариялаған сеніміне сай істер көрсетуге тиіс болғанымен, күнәға арбалып, жүректеріне пұттар орнатып, Құдайдың алдында өз жандарын бұзып, күнәда өздерімен қосылатындарды да арамдайтындардың есімдері өмір кітабынан өшіріліп, шамдарымен бірге сауыттарында майы жоқ күйде, түн ортасының қараңғылығында қалдырылады. “Менің атымнан қорқатын сендер үшін Әділдік Күні Өзінің қанаттарында шипасымен бірге көтеріледі”».

«Құдайдың қызметшілерін осылай таңбалау — Езекиелге аянда көрсетілгеннің дәл өзі. Жохан да осы аса сұрапыл ашылудың куәсі болды. Ол теңіз бен толқындардың гуілдеп жатқанын, әрі адамдардың жүректері қорқыныштан езіліп бара жатқанын көрді. Ол жердің қозғалғанын және таулардың теңіздің қақ ортасына көшірілгенін (бұл тура мағынасында болып жатыр), оның суларының гүрілдеп, толқып жатқанын және таулардың оның тасуынан шайқалып тұрғанын көрді. Оған індеттер, жұқпалы аурулар, ашаршылық және өлім өздерінің сұмдық міндетін атқарып жатқаны көрсетілді».

Testimonies to Ministers, 445.